

P7_TA(2012)0116

Bővítési jelentés Törökországra vonatkozóan

Az Európai Parlament 2012. március 29-i állásfoglalása a Törökország által elért haladásról szóló 2011. évi jelentésről (2011/2889(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Törökország által elért haladásról szóló 2011. évi jelentésére (SEC(2011)1201),
  - tekintettel a Bizottságnak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett, a bővítési stratégiáról és a 2011-2012-re vonatkozó legfontosabb kihívásokról szóló közleményére (COM(2011)0666),
  - tekintettel a Törökország csatlakozás felé tett előrehaladásáról szóló 2006. szeptember 27-i¹, az EU és Törökország közötti kapcsolatokról szóló 2007. október 24-i², a Törökország által elért haladásról szóló 2007. évi jelentésről szóló 2008. május 21-i³, a Törökország által elért haladásról szóló 2008. évi jelentésről szóló 2009. március 12-i⁴, a Törökország által elért haladásról szóló 2009. évi jelentésről szóló 2010. február 10-i⁵, a Törökország által elért haladásról szóló 2010. évi jelentésről szóló 2011. március 9-i⁶, és a nők a török társadalmi, gazdasági és politikai életben betöltött szerepéről szóló 2005. július 6-i⁷ és 2007. február 13-i⁸ állásfoglalására,
  - tekintettel a Törökországgal kapcsolatos, 2005. október 3-i tárgyalási keretre,
  - tekintettel a Török Köztársasággal létrejött csatlakozási partnerség elveiről, prioritásairól és feltételeiről szóló, 2008. február 18-i 2008/157/EK tanácsi határozatra⁹ („csatlakozási partnerség”), valamint a csatlakozási partnerségről szóló korábbi, 2001., 2003. és 2006. évi tanácsi határozatokra,
  - tekintettel a 2010. december 14-i és 2011. december 5-i tanácsi következtetésekre,
  - tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
  - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel 2005. október 3-án, a tárgyalási keret Tanács által történő jóváhagyását követően megkezdődtek a Törökországgal folytatott csatlakozási tárgyalások, és mivel e tárgyalások megnyitása egy hosszú és nyitott kimenetelű, szigorú feltételelességen és a

---

¹ HL C 306. E, 2006.12.15., 284. o.

² HL C 263. E, 2008.10.16., 452. o.

³ HL C 279. E, 2009.11.19., 57. o.

⁴ HL C 87. E, 2010.4.1., 139. o.

⁵ HL C 341. E, 2010.12.16., 59. o.

⁶ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0090.

⁷ HL C 157. E, 2006.7.6., 385. o.

⁸ HL C 287. E, 2007.11.29., 174. o.

⁹ HL L 51., 2008.2.26., 4. o.

reformok iránti elkötelezettségen alapuló folyamat kezdete,

- B. mivel Törökország elkötelezte magát a reformok, a jószomszédi kapcsolatok és az Unióhoz való fokozatos közeledés mellett, és mivel ezekre az erőfeszítésekre olyan lehetőségként kell tekinteni, amely lehetővé teszi Törökország számára a modernizálódást és demokratikus intézményeinek, a jogállamiságnak, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának a megerősítését és további fejlesztését,
- C. mivel az EU-hoz mint közös értékeken, lojális együttműködésen és kölcsönös szolidaritáson nyugvó közösséghez való csatlakozás előfeltétele a 2006. decemberi Európai Tanács következtetéseivel összhangban továbbra is a koppenhágai kritériumoknak és az EU integrációs kapacitásának történő teljes körű megfelelés,
- D. mivel a Bizottság a 2011. évben elért haladásról szóló jelentésében megállapította, hogy Törökországnak kiemelt szerepe van az Európai Unió biztonsága és jóléte szempontjából, hogy a Törökország által az Európai Unió számára jelentett előnyöket több döntő fontosságú területen előremutató menetrend és a tárgyalási folyamat hiteles megközelítése mellett lehet maradéktalanul kiaknázni, és hogy továbbra is alapvetően fontos, hogy Törökország folytassa a politikai kritériumokkal kapcsolatos reformokat, melyek terén további jelentős erőfeszítéseket kell tennie az alapvető jogok biztosítása érdekében,
- E. mivel a Bizottság egy megújított pozitív menetrendet vezetett be az EU és Törökország között annak érdekében, hogy közösen, proaktívan alakítsák a jövőt; mivel ez a pozitív menetrend az EU és Törökország közötti kapcsolatok szilárd alapjaira épül, és továbbviszi a reformfolyamatot; mivel ez az új kezdeményezés nem helyettesíti a csatlakozási tárgyalásokat, hanem a reformok támogatása és a török polgárok jogainak és szabadságainak bővítése érdekében kiegészíti azokat,
- F. mivel Törökország – immár hatodik éve – nem hajtja végre az EK és Törökország közötti társulási szerződésben és annak kiegészítő jegyzőkönyvében szereplő rendelkezéseket,
- G. mivel saját érdekében és a stabilitás javítása, a jószomszédi kapcsolatok és az előremutató politikai és gazdasági partnerségek előmozdítása céljából az ENSZ Chartájának rendelkezéseivel és a nemzetközi joggal összhangban Törökországnak fokoznia kell a nyitott bilaterális kérdések megoldására irányuló erőfeszítéseit, ideértve a rendezetlen jogi kötelezettségeket, valamint a szomszédos országokkal meglévő szárazföldi és tengeri határokkal, valamint légtérrel kapcsolatos vitákat is,
- H. mivel Törökország gazdasága az elmúlt évtizedben háromszorosára nőtt, az elmúlt évben pedig majdnem 10%-kal növekedett, és a világ leggyorsabban növekvő gazdaságainak és hét legnagyobb feltörekvő gazdaságának egyikeként tartják számon; mivel az Európai Unió és Törökország közötti kereskedelem értéke 2010-ben összesen 103 milliárd euróra rúgott, ezzel Törökország az Unió hetedik legfontosabb, az Unió pedig Törökország első számú kereskedelmi partnere lett, továbbá a törökországi közvetlen külföldi tőkebefektetések 80%-a az Európai Unióból érkezett; mivel az uniós vállalkozások több mint 13 000 céget hoztak létre Törökországban; mivel azonban Törökország egy főre jutó GDP-je a legtöbb tagországhoz, különösen pedig a legversenyképesebbekhez viszonyítva továbbra is alacsony; mivel egy viszonylag

alacsony egy főre jutó GDP-vel rendelkező nagy tagjelölt ország különleges kihívásokat támaszt a jelenlegi uniós tagállamokhoz való gazdasági és társadalmi közelítés területén; mivel a gazdasági növekedésnek a környezeti fenntarthatóság elvét is tiszteletben kell tartania; mivel Törökország és az EU egyaránt nyerhet a folytatódó gazdasági integrációval,

- I. mivel a stabilitásról, a demokráciáról és a biztonságról szóló EU–Törökország közötti párbeszéd és együttműködés stratégiai fontossággal bír a tágabb értelemben vett Közel-Kelet szempontjából; mivel a szilárd világi államra épülő Törökország egy hatékony reformfolyamat keretében ösztönzőleg hathat a demokratizálódó, társadalmi-gazdasági reformok és a demokratikus átmenet megvalósításán munkálkodó arab államokra; mivel a kül- és szomszédságpolitikáik fokozatos összehangolásáról folytatott EU–Törökország közötti strukturált párbeszéd egyedülálló szinergiákat hozna létre, amelyek támogatnák különösen a teljes földközi-tengeri térség és általánosan a Közel-Kelet demokratizálódását és társadalmi-gazdasági reformját, többek között az Irán jelentette kihívások kapcsán;
- J. mivel Törökország az Uniónak a kaukázusi és Kaszpi-tengeri kőolaj- és földgázforrások felé vezető egyik fő energifolyosója, és Irak és annak fejlődő nyersolaj- és földgázpiacai stratégiai közelségében fekszik; mivel a tervezett Nabucco földgázvezeték az Unió energiabiztonsága szempontjából továbbra is kiemelt jelentőséggel bír; mivel Törökország és Azerbajdzsán 2011. október 25-én megállapodást kötött az azeri földgáz Törökország területén történő szállításáról, ennek révén pedig megnyílik a Déli Gázfolyosó, erősödik a tervezett Nabucco csővezeték és a török–görög–olasz rendszerösszekötő gázellátása, ezáltal pedig fokozódik az Unió energiabiztonsága; mivel Törökország a megújuló energia terén figyelemreméltó nap-, szél- és geotermikusenergia-forrásainak köszönhetően jelentős lehetőségekkel rendelkezik;
- K. mivel a Balkán tartós békéje, stabilitása és jóléte stratégiaileg egyaránt fontos az EU és Törökország számára;

Kölcsönös függőség és kötelezettségvállalás

- 1. hangsúlyozza, hogy az Európai Unió, tagállamai és Törökország kölcsönösen függenek egymástól; elismeri Törökország gazdasági és növekedési potenciálját, valamint az energiabiztonság és a régió stabilitása terén betöltött fontos szerepét; hangsúlyozza, hogy e kölcsönös függőséget kiegészíti az Unió és Törökország kül- és biztonság-, valamint szomszédságpolitikája közötti lehetséges szinergiák képviselte értéke, amely mindkét fél számára előnyöket és fokozottabb ösztönzést jelent; mindazonáltal úgy véli, hogy e kölcsönös függőség csak akkor vezethet pozitív eredményekhez, ha keretet kap, melynek formája a kölcsönös kötelezettségvállalás, a stratégiai párbeszéd és hatékony együttműködés, a reformfolyamat és a reformok sikeres végrehajtása terén mutatott teljesítmény, Törökország szomszédos uniós államokkal ápolt jószomszédi kapcsolatai;
- 2. üdvözli és támogatásáról biztosítja a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy egy új, a közös érdeklődésre számot tartó területek széles skálájára kiterjedő pozitív menetrendet dolgozzon ki, amelynek célja, hogy új dinamizmust vigyen az EU–Törökország közötti kapcsolatokba, mindkét fél számára kézzelfogható eredményekkel és előnyökkel járjon, és megteremtse annak lehetőségét, hogy az EU továbbra is

hivatkozási alapul szolgáljon a folyamatos törökországi reformok számára és közelebb vigye Törökországot a csatlakozáshoz szükséges kritériumok teljesítéséhez; támogatja az EU által aláírt szabadkereskedelmi megállapodásokról folyó párbeszédet Törökországgal, amely a vámunió keretében potenciális hatással van Törökországra; álláspontja szerint újult erőfeszítéseket kell tenni a jogérvényesülés és alapvető jogok fejezeteinek megnyitására vonatkozó feltételek megteremtésére; ismételten hangsúlyozza, hogy a Törökország és a szomszédos tagállamok közötti kapcsolatok kulcsfontosságú tényezőt képeznek a tárgyalások és a párbeszéd felújításához;

3. megállapítja, hogy Törökország az egyetlen tagjelölt ország, amelyre nem terjed ki a vízumliberalizáció; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megkönnyítsék az üzletemberek, egyetemi oktatók, diákok és a civilszervezetek képviselőinek Európai Unióba való beutazását; támogatja a Bizottságnak és a tagállamoknak a vízumkódex végrehajtására, a vízumkövetelmények összehangolására és egyszerűsítésére, valamint a vízumkiadást segítő új törökországi központok létrehozására irányuló erőfeszítéseit; arra ösztönzi Törökországot, hogy további késedelem nélkül írja alá és hajtsa végre az EU és Törökország közötti visszafogadási megállapodást, és gondoskodjon arról, hogy a megállapodás hatálybalépéséig a meglévő kétoldalú megállapodások maradéktalanul végre legyenek hajtva; hangsúlyozza az Unió és Törökország között a migrációs ügyekben, valamint az emberkereskedelem elleni küzdelem és a határellenőrzés tekintetében folytatott együttműködés fokozásának jelentőségét, ami azért is fontos, mert az illegális bevándorlók nagy százaléka Törökországon keresztül lép be az Unió területére; kéri Törökország és az EU vízumpolitikáinak fokozatos közelítését a harmadik országok állampolgárai tekintetében; úgy véli, hogy a visszafogadási megállapodás aláírását követően a Tanácsnak fel kell hatalmaznia a Bizottságot, hogy párbeszédet kezdeményezzen a vízumok tekintetében, és megállapítsa a vízumliberalizációra vonatkozó ütemtervet;

A koppenhágai kritériumok teljesülése

4. elismerését fejezi ki a választási folyamatot illetően a 2011 júniusában rendezett általános választások alkalmából, amelyeken magas volt a részvételi arány, és a nemzetközi megfigyelők dicsérettel nyilatkoztak róla, mert demokratikusnak találták, és élénk civil társadalmi tevékenység alakította; újból hangsúlyozza, hogy a választási törvényt és a politikai pártokra vonatkozó törvényt át kell alakítani a parlamenti képviselőkhöz szükséges 10%-os küszöb lejjebb vitelével, amely a legmagasabb küszöb az Európa Tanács tagállamai körében, és nem jeleníti meg kellőképpen a török társadalom sokszínűségét; felszólít a török nagy nemzetgyűlésben a politikai pártok megalakítása előtt álló valamennyi akadály elmozdítására;
5. elismeréssel veszi tudomásul, hogy a Török Köztársaság új kormánya uniós ügyekért felelős külön minisztérium létrehozásáról döntött, ami arról tanúskodik, hogy tudatában van a megújított erőfeszítések, kötelezettségvállalás és párbeszéd rendkívüli fontosságának;
6. emlékeztet a török nagy nemzetgyűlés Törökország demokratikus rendszerének középpontjaként betöltött alapvető szerepére, ezért hangsúlyozza, hogy a nemzetgyűlésnek nagyobb szerepet kell adni, hogy valamennyi politikai párt számára – a fékeken és ellensúlyokon alapuló – platformot biztosítson a demokratikus párbeszédben való részvételhez és a nyílt reformfolyamat előmozdításához;

7. emlékeztet arra, hogy folytatni kell a 2010. évi alkotmányos reformcsomag végrehajtását, és felszólítja a Bizottságot, hogy a haladásról szóló 2012. évi jelentésbe foglaljon bele részletes elemzést a végrehajtási folyamat előrehaladásáról;
8. teljes támogatásáról biztosítja Törökországot új, polgári alkotmánya kidolgozásában, amely az Európai Unió Alapjogi Chartájának teljes mértékben megfelelő a demokráciát, a jogállamiságot, az alapvető jogok és szabadságjogok (különösen a véleménynyilvánítás szabadsága és a sajtószabadság) garanciáit, a pluralizmust, az integrációt, a jó kormányzást, az elszámoltathatóságot és a török társadalom egységét előmozdító valódi alkotmányos reformra nyújt egyedülálló lehetőséget; felszólítja valamennyi politikai pártot és érintett szereplőt, hogy fejezze ki támogatását és tanúsítson pozitív és építő hozzáállást az új alkotmány konszenzuson és konstruktív kompromisszumon alapuló meg tárgyalása iránt; hangsúlyozza, hogy folytatni kell az alkotmány kidolgozásának előkészületi munkáit, és e tekintetben örömmel veszi tudomásul egyrészt az arra vonatkozó döntést, hogy az alkotmányügyi egyeztetőbizottságban egyenlően képviseltesse magát minden politikai erő, másrészt az arra vonatkozó vállalást, hogy az alkotmány kidolgozását a lehető legszélesebb körű, a társadalom minden rétegére kiterjedő konzultációra alapozzák, a török civil társadalmat valóban megmozgató folyamat részeként; hangsúlyozza, hogy az új alkotmánynak minden törökországi csoport és egyén jogait védenie kell, garantálnia kell a hatalmi ágak szétválasztását, biztosítania kell az igazságszolgáltatás függetlenségét semlegességét és a katonaság teljes körű polgári felügyeletét, valamint elő kell mozdítania egy befogadó török polgárságot;
9. arra ösztönzi Törökországot, hogy használja fel az alkotmány kidolgozásának folyamatát mint alkalmat arra, hogy realiztikusabb és demokratikusabb identitást alakítson ki, amely lehetővé teszi a török többség mellett valamennyi etnikai és vallási közösség – köztük a kurdok, a lázok, a cserkeszek, a romák, az alevik, a szírek, az arabok, a görögök, az örmények, a zsidók és mások – teljes elismerését; arra ösztönzi Törökországot, hogy vegye fontolóra a decentralizációs folyamat elindítását és valódi helyi önkormányzatok kialakítását a lakosság különféle rétegei által támasztott igények kielégítése érdekében, továbbá ismerje fel, hogy a modern állampolgárság nem etnikai alapokon nyugszik, és tegye az új polgári alkotmány részévé az anyanyelvvel kapcsolatos jogok védelmét;
10. hangsúlyozza a kormány és az ellenzék közötti derűs és építő jellegű kapcsolatoknak mint a hatékony reformfolyamat előfeltételének fontosságát; emlékeztet arra, hogy egy valóban demokratikus és plurális társadalomnak mindenkor a kormány és az ellenzék alkotta két pilléren, valamint a kettő közötti folyamatos párbeszéden és együttműködésen kell nyugodnia; ezzel összefüggésben aggodalmának ad hangot a török nagy nemzetgyűlés tagjait érintő folyamatban lévő perek és előzetes letartóztatások hosszú időtartama miatt, valamint a fő ellenzéki párt vezetője, Kemal Kılıçdaroğlu parlamenti mentességének megszüntetése céljából elindított bírósági vizsgálattal kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy amennyiben a parlamenti képviselőknek úgy kell ellátniuk feladataikat, hogy közben bűnvádi eljárás fenyegeti őket, nem lehet garantálni a demokráciát és a véleménynyilvánítás szabadságát;
11. üdvözli a hadsereg civil ellenőrzésének javítására tett folyamatos erőfeszítéseket, különösen a 2010 decemberében elfogadott számvéveszéki törvényt, melynek célja a katonai kiadások civil ellenőrzésének biztosítása; a katonai kiadások feletti teljes

mértékű számvevőszéki felügyelet végrehajtását szorgalmazza; felszólít *arra*, hogy a csendőrséget és a fegyveres erőket vonják a polgári ítékezés hatálya alá és a csendőrséget az ombudsman *ellenőrzése* alá; hangsúlyozza azonban annak szükségességét, hogy biztosítsák a fegyveres erők operatív kapacitását, tekintettel Törökország NATO-tagságának fontosságára;

12. hangsúlyozza, hogy az igazságszolgáltatási rendszer reformja nélkülözhetetlen előfeltétele annak, hogy Törökország modernizálási törekvései sikerre vezessenek, és hogy e reformnak korszerű, hatékony, teljesen független és pártatlan igazságszolgáltatási rendszert kell eredményeznie, amely minden polgár számára garantálja a megfelelő törvényes eljárást; üdvözli e tekintetben, hogy jogszabályt fogadtak el a bírói és ügyészi főtanácsról, valamint az alkotmánybíróságról, a Velencei Bizottsággal folytatott szoros konzultáció mellett; ösztönzi a török kormányt, hogy hajtsa végre a Velencei Bizottság 2011. évi ajánlásait, különös tekintettel a bírói és ügyészi főtanácsba való beválasztás módjára, az igazságügyi miniszternek a szervben betöltött szerepére, valamint a bírák és ügyészek kinevezésének módjára; felszólít a bírói és ügyészi főtanács döntéseivel kapcsolatos átláthatóság és igazságügyi ellenőrzés biztosítására; rámutat, hogy további intézkedésekre van szükség a főtanács első fokon hozott, előléptetéseket, más helyre történő áthelyezéseket és fegyelmi szankciókat érintő határozatainak bírósági felülvizsgálata lehetőségének megteremtése érdekében; meglepedéssel veszi tudomásul, hogy döntés született külön emberi jogi főigazgatóság létrehozásáról az igazságügy-minisztériumon belül, amely felelős azért, hogy Törökország teljes mértékben, hatékonyan és időben végrehajtsa az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítéleteit; ezzel összefüggésben sajnálatosnak tartja az Emberi Jogok Európai Bíróságához érkező új beadványok növekvő számát; a helyes irányba tett első lépésként értékeli az igazságszolgáltatási rendszer reformjára, különös tekintettel a letartóztatási kritériumokra irányuló új javaslatokat;
13. úgy véli, hogy az alkotmánybíróságról szóló új jogszabálynak biztosítania kell, hogy ezen igazságszolgáltatási szint hatásköre kiterjedjen a török jog Törökország által ratifikált nemzetközi megállapodásokkal – például az emberi jogokról szóló európai egyezményrel – való összeegyeztethetőségének értékelésére és felülvizsgálatára;
14. aggodalmának ad hangot a Dink-ügyben hozott legutóbbi ítélet miatt; hangsúlyozza annak alapvető fontosságát, hogy Hrant Dink meggyilkolását teljes mértékben kivizsgálják és a felelősöket bíróság elé állítsák, ezzel összefüggésben hangsúlyozza az Emberi Jogok Európai Bíróságának 2010-es ítéletét, amely szerint Törökország nem folytatott tényleges vizsgálatot Dink meggyilkolásának ügyében; ezt a pert Törökországban a jogállamiság és az igazságszolgáltatás függetlenségének próbájaként értékeli;
15. ismételten hangsúlyozza aggályait azzal kapcsolatban, hogy az igazságszolgáltatási eljárásokat máig nem fejlesztették arra a szintre, hogy hatékonyságuk és szabályaik biztosítsák a tisztességes és gyors eljáráshoz való jogot, többek között az eljárás korai szakaszában a terhelő bizonyítékokhoz és a tárgyalási dokumentumokhoz való hozzáférést és valamennyi gyanúsított számára az elégséges garanciákat biztosítsák; mélyszégyen aggodalmának ad hangot az előzetes letartóztatások túlságosan hosszú időtartama miatt, amely jelenleg akár tíz év is lehet, és amely tényleges büntetést jelent eljárás lefolytatása nélkül; ösztönzi a török nagy nemzetgyűlést, hogy az emberi jogokról szóló európai egyezményrel és az Európa Tanács más normáival

összhangban változtassa meg az előzetes letartóztatásról szóló törvényt, és az Európai Unióban alkalmazott előzetes letartóztatási időtartamok átlagával összhangban szabja meg az előzetes letartóztatás időtartamának felső határát; kéri a kormányt, hogy folytassa reformjait és vizsgálja felül a terrorizmus elleni törvényt és a török büntető törvénykönyvet; felszólít, hogy a Parlament törökországi újságírók pereinek megfigyelésével foglalkozó eseti küldöttsége továbbra is kísérelje figyelemmel a fejleményeket; riasztónak tartja a fiatalok fogvatartottak magas számát, amely a 12 és 18 év közöttiek korcsoportjában 2500 főt tesz ki;

16. annak biztosítására kéri a török kormányt, hogy az ügyekkel kapcsolatos állandó elmaradások kezelése érdekében a regionális fellebbviteli bíróságok mielőbb kezdjék meg működésüket, amire jogilag 2007 júniusáig kellett volna sor kerülnie, és e célból a bírák képzésére összpontosítsanak;
17. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy minden polgárnak joga van a megfelelő védelemhez a bírósági ügyekben, és emlékeztet az államnak a jogi védelemhez való hozzáférés garantálásával kapcsolatos felelősségére; arra is emlékeztet, hogy az ügyvédek polgári és büntetőjogi mentességet élveznek a bíróság, törvényszék vagy más jogi vagy közigazgatási hatóság előtti szakmai megjelenéseik során írásbeli beadványok vagy szóbeli előterjesztések formájában jóhiszeműen tett kijelentéseik tekintetében; Törökországtól annak biztosítását kéri, hogy az ügyvédek megfélemlítés, akadályozás, zaklatás és visszaélészerű beavatkozás nélkül tudják ellátni szakmai feladataikat;
18. hangsúlyozza, hogy az állítólagos puccstervekkel – mint például az Ergenekon és a Sledgehammer – kapcsolatos nyomozásoknak bizonyítaniuk kell a török demokratikus intézmények és igazságszolgáltatás erejét és megfelelő, független, pártatlan és átlátható működését, valamint az alapvető jogok iránti szilárd és feltétlen elkötelezettségét; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy ezekben az ügyekben a vádlottakkal szemben állítólag nem következetes bizonyítékokat használtak fel; felszólítja a Bizottságot, hogy kövesse szorosan figyelemmel a fent említett ügyeket, és a 2012. évben elért haladásról szóló jelentésnek kiegészítésében tegye közzé részletesebb megállapításait;
19. megnyugvását fejezi ki Ahmet Şik, Nedim Şener, Muhammet Sait Çakir és Coşkun Musluk újságírók tárgyalásig való szabadlábra helyezése miatt, amit az alapvető jogok tiszteletben tartásához való visszatérés fontos lépéseként értékel Törökország részéről; hangsúlyozza azonban, hogy szabadlábra helyezésük nem feledtetheti el azt a tényt, hogy több tucat újságírót továbbra is fogva tartanak;
20. ismételten hangsúlyozza aggályait amiatt, hogy büntetőeljárást indítanak az emberi jogok védelmezői, aktivisták és olyan újságírók ellen, akik bizonyítékokat hoznak nyilvánosságra az emberi jogok megsértéséről, vagy szót emelnek egyéb közérdekű kérdésekben, hozzájárulva a plurális társadalmi vitához; hangsúlyozza, hogy az ilyen eljárások kihatnak az igazságügyi rendszer nyilvánosság által érzékelt függetlenségére és pártatlanságára; úgy véli, hogy a vélemények kriminalizálása a legnagyobb akadálya az emberi jogok teljes körű védelmének Törökországban, és elítéli a véleménynyilvánítás, a gyülekezés és az egyesülés szabadságának aránytalan korlátozását;
21. aggályosnak tartja a török terrorizmus elleni törvény és a török büntető törvénykönyv által biztosított tág értelmezési és alkalmazási lehetőséget, különösen azokban az

esetekben, amikor a terrorista szervezetbeli tagság nem bizonyított, és amikor egy cselekményt vagy kijelentést egy terrorista szervezet céljaival egybeesőnek minősítenek; aggodalmának ad hangot a rendőrségeken és a börtönökben tapasztalható kínzásról és rossz bánásmódról szóló folytatódó beszámolók, a büntetések alatt a rendőrtisztek általi túlzott erőalkalmazás és az állami tisztviselők állítólagos emberi jogi visszaélések miatti bíróság elé állítását illetően elért előrelépés hiánya miatt; sürgeti Törökországot, hogy kezelje prioritásként a terrorizmus elleni törvény felülvizsgálatát, és a vonatkozó jogszabályok módosítása révén maradéktalanul tegyen eleget nemzetközi emberi jogi kötelezettségeinek; üdvözlö, hogy döntés született a bírák és ügyészek munkahelyi képzéséről a véleménynyilvánítás szabadsága, a sajtószabadság és az Emberi Jogok Európai Bírósága alapvető szerepének témakörében; sürgeti a török kormányt, hogy rendőrségi állományának biztosítson rendszeres és megfelelő képzést az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélezési gyakorlatáról; hangsúlyozza egy hatékony rendőrségi jogorvoslati mechanizmus létrehozásának szükségességét; jogaik védelme során az egyes állampolgárok török bíróságokhoz való hozzáférése javítására irányuló további intézkedéseket tartana örvendetesnek, hogy csökkenjen a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságához benyújtott ügyek száma;

22. kitart amellett, hogy az újságírók ellen folyamatban lévő pereket átláthatóan kell lebonyolítani, a jogállamiság tiszteletben tartása és megfelelő feltételek biztosítása mellett, így például a megtartott meghallgatás típusához igazodva megfelelő helyszíneket kell biztosítani, pontos átiratokat kell kiosztani a letartóztatottnak, valamint tájékoztatni kell az újságírókat az ellenük felhozott vádokról, így biztosítva, hogy a per körülményei ne legyenek kedvezőtlen hatással az ítéletre; mélyszéges aggodalommal töltik el azok a körülmények, amelyek között a letartóztatott újságírókat tartják; sajnálatosnak tartja a letartóztatott újságírók számára és az újságírók ellen jelenleg indított ügyek számára vonatkozó pontos adatok hiányát; felszólítja a török hatóságokat, hogy hozzák nyilvánosságra ezeket az információkat;
23. emlékeztet arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága és a sajtószabadság a legfontosabb európai értékek körébe tartozik, és hogy egy valóban demokratikus, szabad és plurális társadalomban biztosítani kell a véleménynyilvánítás tényleges szabadságát; emlékeztet arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nemcsak az elfogadott vagy az ártalmatlannak tekintett információkra vagy eszmékre terjed ki, hanem az emberi jogokról szóló európai egyezmény értelmében az olyan információkra és eszmékre is, amelyek „az államot vagy a lakosság bármely részét sértik, megbotránkoztatják vagy zavarják”; sajnálja, hogy számos jogszabály, így például a büntető törvénykönyv 301. és 318. cikke, 220. cikkének (6) bekezdése, együtt olvasva a 314. cikk (2) bekezdésével, a büntető törvénykönyv 285. és 288. cikke, a terrorizmus elleni törvény 6. cikke és 7. cikkének (2) bekezdése továbbra is korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát; hangsúlyozza, hogy sürgős jelleggel intézkedéseket kell hozni azoknak a jogszabályoknak az eltörlésére, amelyek lehetővé teszik a médiát érintő aránytalanul magas bírságok kiszabását – ami egyes esetekben megszűnésükhöz vagy az újságírók vagy szerkesztők öncenzúrájához vezet –, és az internetről szóló 5651/2007. számú törvény megreformálására, amely korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát és a polgárok információhoz való hozzáférést, valamint lehetővé teszi internetes oldalak aránytalan mértékű és időtartamú betiltását; megismétli ezért korábbi felhívásait, hogy véglegesítsék a véleménynyilvánítási szabadságra vonatkozó jogi keret felülvizsgálatát, és azt késedelem nélkül hozzák

összhangba az emberi jogokról szóló európai egyezményvel és az EJEB ítélkezési gyakorlatával;

24. támogatja a Bizottság új megközelítését, miszerint az igazságszolgáltatási, alapjogi, valamint a bel- és igazságügyi kérdésekkel a tárgyalások korai szakaszában kíván foglalkozni, a vonatkozó fejezetek egyértelmű és részletes cselekvési tervek alapján történő megnyitásával, és ugyanezen fejezetek legutolsók közötti, teljes mértékben meggyőző, jó eredmények alapján történő lezárásával; úgy véli, hogy mivel a törökországi igazságszolgáltatási rendszer folyamatos reformja és az emberi jogok és alapvető szabadságjogok rendkívüli fontossággal bírnak, újult erőfeszítéseket kell tenni az igazságszolgáltatásról és alapvető jogokról szóló 23. fejezetre vonatkozó átvilágítási jelentés elkészítése érdekében; felszólítja a Bizottságot, hogy a pozitív menetrenddel összhangban mérlegelje a bel- és igazságügyekre vonatkozó 24. fejezet megnyitásához vezető lépéseket is;
25. sürgeti Törökországot, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága által az Ercep kontra Törökország ügyben hozott ítélettel összhangban ismerje el a kötelező katonai szolgálat lelkiismereti okokra hivatkozva történő megtagadásához való jogot; aggodalommal veszi tudomásul, hogy nem hajtották végre az Emberi Jogok Európai Bírósága által az Ulke kontra Törökország ügyben hozott 2006-os ítéletet, amely jogszabály elfogadását írta elő a katonai szolgálatot lelkiismereti okokra hivatkozva megtagadók ismételt üldözésének megelőzése érdekében;
26. üdvözli az előrelépést az Európa Tanács Korrupcióellenes államok csoportja (GRECO) által 2005-ös értékelő jelentéseiben tett csaknem összes ajánlás végrehajtása terén; hangsúlyozza, hogy további előrelépésre van szükség a korrupció elleni jogalkotás és általános intézkedések terén, és kéri, hogy növeljék a korrupció elleni küzdelemben részt vevő intézmények erejét és függetlenségét; felszólítja a kormányt, hogy hajtsa végre a GRECO fennmaradó ajánlásait;
27. sürgeti azon alkotmányos rendelkezések teljes körű alkalmazását, amelyek biztosítják a tüntetések szervezéséhez való jogot, és kéri a belügyminisztériumot, hogy végezze el a gyülekezéssről és tüntetésekről szóló törvény felülvizsgálatát;
28. örömmel veszi tudomásul az alapítványokról szóló 2008. februári törvény 2011 augusztusában elfogadott módosítását és a nem muzulmán közösségek ingatlanainak visszaszolgáltatását érintő hatály kibővítését, és hangsúlyozza annak maradéktalan végrehajtását; emlékeztet azonban arra, hogy sürgősen folytatni kell a rendkívüli fontosságú és alapvető reformokat a gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadság terén, többek között lehetővé kell tenni, hogy a vallási közösségek jogi személyiséget szerezhessenek, meg kell szüntetni a papok képzésére, kijelölésére és jogutódlására vonatkozó korlátozásokat, el kell ismerni az alevi kultuszhelyeket, az Emberi Jogok Európai Bírósága vonatkozó esetjogával összhangban lévő és a Velencei Bizottság véleményét tükröző jogi szabályozást kell kialakítani, valamint teljes körűen el kell ismerni valamennyi vallási közösség jogait; felszólítja a török kormányt annak biztosítására, hogy az i.e. 397-ben alapított Szent Gábor kolostort ne fosszák meg annak földterületeitől, és hogy azt teljes egészében megóvják;
29. emlékeztet arra, hogy az oktatás központi szerepet játszik a befogadó és sokszínű, a vallási közösségek és kisebbségek tiszteletén alapuló társadalom építésében; arra ösztönzi a török kormányt, hogy szenteljen különös figyelmet az iskolákban használt

oktatási anyagoknak, amelyeknek tükrözniük kell a török társadalom etnikai és vallási pluralizmusát, meg kell szüntetniük a megkülönböztetést és az előítéleteket és elő kell mozdítaniuk a vallási és kisebbségi közösségek teljes körű elfogadását, és hangsúlyozza, hogy tárgyilagos oktatási anyagokra van szükség; üdvözlö a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottság létrehozását az oktatási minisztériumon belül; megkönnyebbülve állapítja meg, hogy szabadon engedték azokat a diákokat, akiket 18 hónapig tartottak jogellenesen fogva azután, hogy az ingyenes oktatásra szólítottak fel;

30. megismétli, hogy erősíteni kell a kohéziót a török régiók körében, valamint a vidéki és városi térségek között; ebben az összefüggésben kiemeli az oktatás különleges szerepét, valamint azt, hogy meg kell szüntetni az oktatás minőségében és az oktatásban való részvételi arányban tapasztalható állandósult regionális különbségeket;
31. felszólítja Törökország kormányát, hogy tartsa tiszteletben a magas iskolázottsági arányra vonatkozó kötelezettségvállalását, és biztosítsa, hogy az új oktatási reform tükrözze annak szükségességét, hogy a gyermekek, különösen a vidéki régiókban élő leánygyermek a minimális iskolaköteles koron túl is az iskolarendszeren belül maradjanak, és hogy a gyermekek lehetőséget kapjanak a továbbtanulásukkal kapcsolatos döntések meghozatalára, ha elérik azt a kort, amikor már képesek tájékozott döntéseket hozni;
32. arra ösztönzi a kormányt, hogy a nemek közötti egyenlőséget kezelje kiemelt fontosságúként a nők körében fennálló szegénység elleni fellépésre, valamint a nők társadalmi integrációjának és munkaerő-piaci részvételének növelésére irányuló reform-erőfeszítések terén; megismétli azon javaslatát, hogy vezessenek be kvótarendszert annak biztosítására, hogy a nők érdemi arányban legyenek jelen az üzleti élet, az állami szektor és a politikai élet valamennyi szintjén; üdvözlö a török kormánynak a lányok beiskolázásának fokozására irányuló erőfeszítéseit, aminek eredményeként csaknem megszűnt a nemek között az alapfokú oktatásban meglévő különbség, és felszólítja a török kormányt, hogy tegyen meg minden szükséges intézkedést ahhoz, hogy a középfokú oktatásban is csökkenjen a nemek közötti különbség; üdvözlö, hogy a 2011. júniusi választásokat követően a török nagy nemzetgyűlésben nőtt a nők száma, és felszólítja a politikai pártokat, hogy erősítsék meg még jobban a nők politika iránti aktív elköteleződését és politikai életben való részvételét;
33. örömmel veszi tudomásul, hogy Törökország 2011. november 24-én aláírta és ratifikálta az Európa Tanács nőkkal szembeni, illetve a családon belüli erőszak megelőzéséről és leküzdéséről szóló egyezményét; sürgeti a kormányt, hogy alkalmazza a zéró tolerancia politikáját a nőkkal szembeni erőszakkal kapcsolatban, és továbbra is fokozza megelőző intézkedéseit a becsmérlő megnyilvánulások, a családon belüli erőszak és a kényszerházasságok, valamint a gyereklányok férjhez adása elleni fellépés terén minden szinten, különösen a nők jogaival foglalkozó csoportokkal folytatott, széles körű konszenzuson alapuló együttműködéssel, a 4320. számú családvédelmi törvény olyan irányú módosításával, hogy biztosítsa annak tág alkalmazási körét, függetlenül a családi állapottól, valamint az áldozat és az agresszor közötti kapcsolat jellegétől, a 4320. számú törvény rendőrség általi végrehajtásának szigorú nyomon követésével, annak tényleges ellenőrzésével, hogy az önkormányzatok maradéktalanul eleget tesznek-e azon kötelezettségüknek, hogy a veszélyben lévő nők és kiskorúak

számára elegendő menedékhelyet biztosítsanak, és a menedékhelyeket elhagyó nőket és kiskorúakat segítő rendszer létrehozásával, amely pszichológiai támogatással, jogi segítségnyújtással és egészséggondozással segíti a társadalomba való újbóli szociális és gazdasági beilleszkedésüket; üdvözli a családjogi és szociálpolitikai minisztérium arra irányuló erőfeszítéseit, hogy növelje a menedékhelyek számát és javítsa minőségüket, valamint azt a minisztériumi határozatot, amely magánintézmények számára is engedélyezi, hogy menedékhelyeket hozzanak létre, további lehetőséget biztosítva a veszélyben lévő nők és kiskorúak számára; üdvözli a bírák és ügyészek főtanácsának közelmúltbeli 18. körlevelét, amely kimondja, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyekben megteendő védőintézkedések végrehajtásával már nem fognak a bírósági ítélet jogerőssé válásáig várni; üdvözli Törökország kormányának a nemek közötti egyenlőség érvényesítésével kapcsolatban az állami hatóságok közötti együttműködés fokozására irányuló erőfeszítéseit;

34. aggályát fejezi ki a gyermekek körében tapasztalható aránytalanul magas szegénységi arány miatt; felszólítja Törökországot, hogy dolgozzon ki átfogó stratégiát a gyermekszegénység és a gyermekmunka elleni fellépés érdekében; üdvözli az Európa Tanács gyermekek szexuális kizsákmányolással és szexuális visszaélésekkel szembeni védelméről szóló egyezményének ratifikálását; sürgeti Törökországot, hogy fokozza a gyermekekkel szembeni, családon belüli erőszak elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit;
35. sürgeti a kormányt, hogy jogszabályokkal és azok hatékony végrehajtásával – többek között ezeknek a rendőrség általi tiszteletben tartása révén – biztosítsa a nemre, nemi identitásra, faji vagy etnikai származásra, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, korra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmódot; felhívja a török kormányt, hogy igazítsa a török jogszabályokat a közösségi vívmányokhoz, és fogadjon el jogszabályt egy hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemmel és egyenlőséggel foglalkozó testület létrehozásáról; megállapítja, hogy további intézkedések meghozatalára van szükség a homofóbia és a szexuális irányultságon, illetve nemi identitáson alapuló mindenfajta megkülönböztetés, zaklatás vagy erőszak ellen, különösen a diszkrimináció ezen okainak a megkülönböztetés tilalmáról szóló jogszabályba történő belefoglalása révén; mély aggodalmát fejezi ki a leszbikus, homoszexuális, biszexuális és transznemű személyekkel szembeni rendszeres, a szabálysértési törvényen és az „erkölcstelen magatartásra” vonatkozó rendelkezéseken alapuló büntetőjogi fellépés miatt; ismételten felhívja Törökország kormányát, hogy utasítsa a török fegyveres erőket, hogy szüntessék meg a homoszexualitás „pszichoszexuális” betegségként történő besorolását;
36. felhívja Törökországot, hogy tanúsítson rugalmasságot, és fokozza a kurd kérdés politikai megoldására irányuló erőfeszítéseit, továbbá kéri valamennyi politikai erőt, hogy közösen munkálkodjanak a megerősített politikai párbeszéd céljainak teljesítésén és a kurd származású állampolgárok további politikai, kulturális és társadalmi-gazdasági integrációjához és részvételéhez vezető folyamat elindításán a véleménynyilvánítási, a gyülekezési és az egyesülési szabadsághoz való jogok garantálása érdekében; ezzel kapcsolatban alapvető fontosságúnak tartja az anyanyelvi oktatáshoz való jogot; felhívja a török kormányt, hogy fokozza az ország dél-keleti részének további társadalmi-gazdasági fejlesztésére tett erőfeszítéseit; úgy véli, hogy az alkotmány reformja nagyon jól használható keretet kínál a demokratikus nyitás előmozdításához; emlékeztet arra, hogy a kurd kérdés politikai megoldása csak nyílt és

valóban demokratikus vita alapján jöhet létre, és aggodalmának ad hangot a kurd kérdéssel foglalkozó írók és újságírók ellen nagy számban indított eljárások, valamint számos kurd politikus – helyi választásokon megválasztott polgármesterek, önkormányzati képviselőtestületi tagok, jogászok, tüntetők és emberi jogi aktivisták – KCK-perrel és más rendőrségi műveletekkel összefüggésben történt letartóztatása miatt; felszólítja Törökország kormányát, hogy teremtsen meg a kurd származású politikai szereplők számára a szabad és pluralista vita békés alapját; hangsúlyozza a kurd kérdéssel a demokratikus intézményeken – és különösen a török nagy nemzetgyűlésen – belül folytatott vita előmozdításának fontosságát;

37. határozottan elítéli a török újságok európai irodái ellen indított közelmúltbeli támadásokat, és kéri, hogy folytassanak összehangolt nyomozást e támadások ügyében;
38. üdvözli Törökország kormányának nemrégiben tett nyilatkozatát, amelyben Gökçeada (Imbrosz) szigetén újból megnyitják a görög kisebbségi iskolát, ami pozitív lépést jelent a Törökországhoz tartozó két sziget, Gökçeada (Imbrosz) és Bozcaada (Tenedosz) kettős kulturális jellegének megőrzése felé, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének (2008. évi) 1625. sz. határozatával összhangban, és elvárja a nyilatkozat gyors végrehajtását; megállapítja azonban, hogy további lépésekre van szükség a görög kisebbség tagjai által különösen a tulajdonjogaik tekintetében tapasztalt problémák kezelése érdekében;
39. hangsúlyozza, hogy a munka- és szakszervezeti jogokat sürgősen össze kell hangolni az uniós normákkal, az Európa Tanács eszközeivel és az ILO-egyezményekkel, és azokat teljes körűen alkalmazni kell a gyakorlatban, mivel e jogok teljes körű gyakorlása előtt álló akadályok megszüntetése biztosítani fogja, hogy a jelenlegi gyors gazdasági növekedéssel együtt a növekedés termelte javak szélesebb körben kerüljenek elosztásra, ezáltal pedig tovább erősödjön a növekedési potenciál; bátorítja ezért a Gazdasági és Szociális Tanácsban részt vevő felek mindegyikét, hogy fokozzák elkötelezettségüket és együttműködésüket annak érdekében, hogy elérjék a szociálpolitikáról és foglalkoztatásról szóló 19. fejezet megnyitásához szükséges mércét;
40. aggodalmát fejezi ki azon gyakorlat miatt, hogy büntetőeljárásokat indítanak különösen az oktatási szektorban tevékenykedő szakszervezeti tagok ellen, akik jobb munkakörülmények, oktatási feltételek és életkörülmények elérésén munkálkodnak, és akik a munkavállalók és a köz érdekében, valamint a pluralista társadalomhoz való hozzájárulásként jelentést tesznek az emberi jogok megsértésének eseteiről;
41. felhívja Törökország kormányát, hogy mozdítsa elő a fogyasztóvédelmi szervezetek teljes körű és aktív részvételét a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos jogalkotási és konzultációs folyamatban, és tegye meg a szükséges intézkedéseket a fogyasztói mozgalom támogatására és erősítésére; bátorítja a fogyasztóvédelmi szervezeteket, hogy képviselői erejük növelése érdekében fogjanak össze;
42. üdvözli Törökország energiapiacának diverzifikálását, de arra ösztönzi Törökország kormányát, hogy vizsgálja meg megfelelően az akkuyuihoz hasonló, jelenlegi atomerőmű-tervekkel kapcsolatos kockázatot és felelősséget; e tekintetben hangsúlyozza, hogy az európai normákat maradéktalanul betartva meg kell őrizni a természeti, kulturális és régészeti örökséget;

Jószomszédi kapcsolatok építése

43. határozottan támogatja a Ciprus újraegyesítéséről szóló, az ENSZ főtitkárának védnöksége alatt jelenleg folyó tárgyalásokat; hangsúlyozza, hogy sürgősen el kell érni a ciprusi kérdés méltányos és tartós rendezését, és felszólítja Törökországot és az összes érintett felet, hogy tevékenyen és jó szándékkal vegyenek részt az átfogó megállapodás kidolgozásában; felhívja a török kormányt, hogy kezdje meg fegyveres erőinek kivonását Ciprusról és adja át Famagustát az ENSZ-nek az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1984. évi 550. számú határozatának megfelelően; ezzel egyidejűleg felhívja a Ciprusi Köztársaságot, hogy uniós vámfelügyelet alatt nyissa meg a famagustai kikötőt annak érdekében, hogy kedvező légkör megteremtésével segítse az újraegyesítésről folyó tárgyalások sikeres lezárását, és hogy a ciprusi törököknek módjukban álljon törvényes, mindenki számára elfogadható módon közvetlenül kereskedni;
44. arra ösztönzi Törökországot, hogy fokozottabban támogassa a Cipruson eltűnt személyekkel foglalkozó bizottságot;
45. felszólítja Törökországot, hogy tartózkodjon újabb török állampolgárok ciprusi letelepítésétől, mivel ezzel tovább torzulna a demográfiai egyensúly, és csökkenne a szigeten élő polgárainak a közös múltra épülő közös jövő iránti elkötelezettsége;
46. sajnálattal veszi tudomásul Törökország kijelentéseit, miszerint 2012 második felében befagyasztja a kapcsolatot az Európai Unió elnökségével, ha addig nem születik megoldás a ciprusi kérdésben; emlékeztet arra, hogy az Európai Unió alapelve a valamennyi tagállam közötti lojális együttműködés és kölcsönös szolidaritás, és hogy Törökországnak tagjelöltként el kell köteleznie magát az Európai Unióval és tagállamaival ápolta kiegyensúlyozott kapcsolatok iránt; továbbá emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Tanácsának elnökségéről az Európai Unióról szóló szerződés rendelkezik;
47. felszólítja Törökországot, hogy tegye lehetővé az Unió és a NATO közötti párbeszédet azzal, hogy visszavonja a Ciprusra is kiterjedő EU–NATO-együttműködés ellen emelt vétóját, ebből következően pedig felszólítja a Ciprusi Köztársaságot, hogy vonja vissza Törökország Európai Védelmi Ügynökségben való részvétele ellen emelt vétóját;
48. tudomásul veszi, hogy Törökország és Görögország továbbra is fokozott erőfeszítéseket tesz kétoldalú kapcsolataik javítása érdekében; sajnálatosnak tartja azonban, hogy a török nagy nemzetgyűlés által bejelentett casus bellit még mindig nem vonták vissza, és úgy véli, hogy a két ország közötti kétoldalú kapcsolatok fejlődésének e fenyegetés visszavonásához kell vezetnie; sürgeti Törökország kormányát, hogy hagyjon fel a görög légtér ismétlődő megsértésével és a török katonai repülőgépek görög szigetek feletti átrepülésével;
49. hangsúlyozza, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének az EU, a 27 tagállam és az összes többi tagjelölt ország által aláírt tengerjogi egyezménye (UNCLOS) része a közösségi vívmányoknak; ezért felszólítja Törökország kormányát, hogy további késlekedés nélkül írja alá és ratifikálja az egyezményt; emlékeztet arra, hogy a Ciprusi Köztársaság kizárólagos gazdasági övezete a tengerjogi egyezmény értelmében teljes mértékben törvényes;
50. arra ösztönzi Törökországot és Örményországot, hogy rendezzék kapcsolataikat a

jegyzőkönyvek feltételek nélküli ratifikálásával és a határ megnyitásával;

51. úgy véli, hogy Törökország az EU fontos partnere a fekete-tengeri térségben, amely stratégiai jelentőségű az EU számára; felszólítja Törökországot, hogy támogassa a térségben az uniós politikák és programok végrehajtását, és tevékenyen járuljon hozzá ahhoz;

Az EU és Törökország közötti együttműködés előmozdítása

52. sajnálattal veszi tudomásul, hogy Törökország nem teljesíti az EK és Törökország közötti társulási szerződés kiegészítő jegyzőkönyvének teljes mértékű, megkülönböztetéstől mentes végrehajtásának kötelezettségét minden tagállammal szemben; emlékeztet arra, hogy ez az elutasítás jelentős kihatással van a tárgyalások folyamatára, és felszólítja Törökország kormányát, hogy további késedelem nélkül teljes mértékben hajtsa végre a jegyzőkönyvet;
53. hangsúlyozza, hogy az EU–Törökország vámunió lehetővé tette Törökország számára, hogy magas szintű hozzáigazodást érjen el az áruk szabad mozgása terén, és továbbra is lendületet ad az EU és Törökország közötti kétoldalú kereskedelemnek, amely 2010-ben összesen 103 milliárd EUR-t tett ki; megállapítja ugyanakkor, hogy Törökország nem hajtja végre teljes körűen a vámuniót, és olyan jogszabályokat tart fenn, amelyek sértik a kereskedelem technikai akadályainak – mint például a behozatali engedélyek, az EU-ban szabad forgalomban lévő, harmadik országokból származó áruk behozatalára vonatkozó korlátozások, az állami támogatás, a szellemi tulajdonjogok érvényesítése, az új gyógyszeripari termékek nyilvántartásba vételére vonatkozó követelmények és a hátrányos adóügyi megkülönböztetés – felszámolására vonatkozó kötelezettségvállalásait;
54. ismételten hangsúlyozza, hogy határozottan elítéli az EU terrorista szervezetekről összeállított listáján szereplő PKK által továbbra is elkövetett erőszakos terrorista cselekményeket, és teljes szolidaritásáról biztosítja Törökországot; felhívja az uniós tagállamokat, hogy a terrorizmus elleni küzdelem uniós koordinátorával szoros együttműködésben és az emberi jogok, alapvető szabadságjogok és a nemzetközi jog kellő figyelembevételével fokozzák az együttműködést Törökországgal a terrorizmus elleni küzdelem terén, valamint a terrorizmus finanszírozásának forrásául szolgáló szervezett bűnözés terén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy segítsék elő a megfelelő tájékoztató párbeszédet és információcserét Törökországgal a Törökország által benyújtott, jogi vagy eljárásjogi alapon nem támogatható kiadatási kérelmekről;
55. sajnálatát fejezi ki a török nagy nemzetgyűlés által a menekültek és menedékkérők jogainak védelmére vonatkozóan megállapított jogszabályok hatálybaléptetésével kapcsolatos késlekedés miatt; aggályát fejezi ki az arról szóló folyamatos beszámolók miatt, hogy olyan országokba küldenek vissza embereket, ahol azok a kínzás vagy más emberi jogi visszaélések kockázatának lehetnek kitéve a menekültügyi eljáráshoz való hozzáférés önkényes megtagadását követően;
56. üdvözli a Törökország által a megújuló energia terén elért előrehaladást, és támogatja a valamennyi szektorban a megújuló energiaforrások alkalmazásának növelésére irányuló további erőfeszítéseket; kiemeli Törökország megújuló energiapotenciálját, jelentős nap-, szél- és geotermikusenergia-forrásait, valamint az EU lehetőségét arra,

hogy nagy távolságú magasfeszültségű vezetéseken keresztül megújuló villamos energiát importáljon Törökországból, miáltal nem csupán az EU energiabiztonságához, hanem az EU megújuló energiával kapcsolatos célkitűzéseire is hozzájárul;

57. emlékeztet arra, hogy Törökország fontos szerepet tölt be az Unió kaukázusi és Kaszpi-tengeri kőolaj- és földgázforrások felé vezető energiafolyosójaként, valamint Irak és annak fejlődő nyersolajpiaca stratégiai közelségében fekszik; hangsúlyozza a tervezett Nabucco és más földgázvezetékek, mint például a török–görög–olasz rendszerösszekötő stratégiai szerepét az Európai Unió energiabiztonsága szempontjából; meggyőződése, hogy tekintettel Törökország stratégiai szerepére és az uniós beruházásokhoz és az Unióval folytatott további együttműködéshez is kínált lehetőségekre, kezdeti megfontolás tárgyává kellene tenni az energiával kapcsolatos 15. fejezetről szóló tárgyalások megnyitását az Unió és Törökország közötti, az energiáról folytatott stratégiai párbeszéd támogatása céljából;
58. hangsúlyozza, hogy Törökország politikai és földrajzi értelemben is stratégiai szerepet tölt be az Európai Unió külpolitikája és szomszédságpolitikája szempontjából; hangsúlyozza, hogy Törökország fontos regionális szerepet játszik a Közel-Keleten, a Nyugat-Balkánon, Afganisztánban és Pakisztánban, a Dél-Kaukázusban, Közép-Ázsiában és Északkelet-Afrikában, továbbá fontos szerepet játszik a politikai és gazdasági reformra és az intézményépítésre kiterjedő jelentős politikai területeken, valamint ösztönző erőként szolgál a demokratizálódó arab államok számára; támogatását fejezi ki Törökországnak az Afganisztán és Pakisztán közötti magas szintű párbeszéd és együttműködés előmozdításához való hozzájárulását célzó erőfeszítéseit, és üdvözli az Afganisztán és szomszédai közötti regionális együttműködés fokozása céljából megindult isztambuli folyamatot; támogatja Törökország határozott kiállását és elkötelezettségét a szíriai demokratikus erők mellett, és emlékeztet arra, hogy fontos szerepe van a szíriai menekültek védelmében; kéri a Bizottságot, a tagállamokat és a nemzetközi közösséget, hogy támogassák Törökország azon erőfeszítéseit, hogy megbirkózzon a szíriai válság egyre növekvő humanitárius dimenziójával; felhívja az Uniót és Törökországot, hogy erősítsék meg a fennálló, külpolitikai döntésekről és kölcsönös érdeket szolgáló célokról folytatott politikai párbeszédet; arra ösztönzi Törökországot, hogy fejlessze külpolitikáját az Európai Unióval folytatott párbeszéd és egyeztetés keretében, és fokozatosan igazítsa külpolitikáját az Unióéhoz, hogy ezáltal értékes szinergiák és előnyös hatás jöjjön létre;
59. emlékeztet az iráni nukleáris proliferáció kérdésében Törökország és az EU között folytatott szoros koordináció és együttműködés fontosságára, és úgy véli, hogy Törökország fontos és konstruktív szerepet játszhat az Iránnal folytatott, azonnali megoldásra irányuló párbeszéd elősegítésében és előmozdításában, valamint az Iránnal szembeni szankciók iránti teljes körű támogatás biztosításában;
60. emlékeztet Törökország azon törekvésére, hogy ösztönözze és segítse a demokratikus átmenetet és a társadalmi-gazdasági reformokat a déli szomszédságban; megjegyzi, hogy a török intézmények és nem kormányzati szervezetek ENP-eszközökben való részvétele egyedülálló szinergiahatásokat hozna létre, különösen olyan területeken mint az intézményépítés, a társadalmi-gazdasági fejlődés és a civil társadalom fejlesztése; véleménye szerint a gyakorlati együttműködést ki kell egészíteni az EU és Törökország közötti strukturált párbeszédrel, szomszédságpolitikáik összehangolása érdekében;

61. örömmel veszi tudomásul, hogy 2011. szeptember 27-én Törökország ratifikálta az ENSZ kínzás elleni egyezménye fakultatív jegyzőkönyvét, és felkéri Törökországot, hogy annak követelményeit mielőbb alkalmazza nemzeti jogszabályaiban; továbbá szorgalmazza egy hazai végrehajtási mechanizmus haladéktalan elfogadását; kéri Törökországot, hogy biztosítsa a nemzetközi megfigyelők számára a börtöneibe való bejutást;
62. ismételten felszólítja a török kormányt a Nemzetközi Büntetőbíróság alapokmányának aláírására és ratifikációra való benyújtására, ami tovább növelné Törökország globális multilaterális rendszerhez való hozzájárulását és e rendszer iránti elkötelezettségét;

o

o o

63. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európa Tanács főtitkárának, az Emberi Jogok Európai Bírósága elnökének, valamint a tagállamok és a Török Köztársaság kormányának és parlamentjének.